

Høje i Københavns Omegn, den store „Kongehøj“ ved Vridsløsemagle, i de senere Aar ogsaa betegnet som „Ole Rømers Høj“. Ved Samarbejde med det danske Hedeselskab fredlystes et Antal velbevarede Mindesmærker i nye Plantagearealer; det er nu fast Sædvane, at Mindesmærkerne undtages fra Beplantningen. Idet Brandbæltterne naturligt lægges i Tilslutning til Højene, fremkommer smukke Partier, som bryder Naaletræsbevoksningen. I Fortsættelse af de foregaaende Aar er fremdeles Mindesmærker paa Præstegaardsjorder blevet efterset, navnlig i Aalborg Amt, og den gældende almindelige Reservation indskærpet og sikret ved Udstedelse af Deklarationer; som i tidligere Beretninger fremhævet er dette af Betydning, navnlig paa Grund af de ofte foregaaende Salg af Præstegaardenes Jorder. Langt de fleste Fredlysninger er dog som sædvanlig ordnede ved direkte Forhandling mellem Museet og vedkommende Ejer, der ofte selv rettede Henvendelse til Museet, andetsteds ved Besøg af Museets Mænd, navnlig i Forbindelse med Eftersynet af samtlige Mindesmærker i Skodborg og Hjerm Herreder.

Blandt de nye Fredlysninger mærkes en Langdysse, „Kæmpegaarden“, under „Egholm“ paa Lolland, umiddelbart ved Østersøen, endnu med ca. 100 bevarede Randstene. En anelig Høj, hvori en Jættestue, fredlystes tillige med 3 andre Høje ved Rosilde i Vinding Herred, 2 endnu anselige Langdysser ved Følleslev i Nordvestsjælland og en stor Stengrav ved Borsholm nær Hornbæk; 6 Høje, deraf de 5 samlede paa en Hedelod, blev fredlyst ved Sønder Kongerslev, Aalborg Amt.

Som Regel har Fredlysningerne kunnet gennemføres blot ved en Henvendelse til vedkommendes Interesse for Sagen. Til Ustederne af Deklarationer er der paa sædvanlig Maade udfærdiget et Anerkendelsesdiplom; i et enkelt Tilfælde, hvor det drejede sig om de 2 anselige Langdysser ved Følleslev, modtog Ejeren Museets Mindebøger i Sølv. Kun i et enkelt Tilfælde, ved Stenkamret ved Borsholm, maatte der under særlige Forhold udbetales et Pengebeløb.

Det er i tidligere Beretninger anført, at der siden 1912 udsendes gennem Jurisdiktionerne til Sognefogderne Fortegnelser over de i vedkommende Sogn beliggende fredlyste Mindesmærker, for at det kan erfares, om de er i samme Stand som tidligere eller har lidt Skade ved Vanrøgt eller paa anden Maade, samt om Fredningsmærket er i Orden. De i forrige Aar udsendte Skemaer er indgaaet, i alt for 817 Sogne, 297 paa Øerne, 520 i Jylland. Dette medfører en Del Efterarbejde, dels paa Museet, dels i Marken, idet Indberetningerne giver Anledning til en Række Eftersyn og mindre Udbedringer, Fornyelse af Mærkesten, hvor de ældre har lidt Skade o. lign. Udbedringsarbejder af noget større Omfang er i Aarets Løb foretagne ved en Langdysse ved Eskebjerg i Nordvestsjælland, Jættestuer ved Nyrup i samme Egn, ved Gundsølle og ved Knarregaard paa Bornholm, hvor tillige Adgang aabnedes gennem Gangen. Den forannævnte Jættestue ved Rosilde, Fyn, blev udgravet og saaledes istandsat, at den nu er tilgængelig for besøgende. Høje udbedredes ved Agri, Siim og Donneruplund; Bautasten genoprejstes paa Bornholm ved Ibsker.

Der blev opstillet 76 Mærkesten af Granit, mest paa tidligere fredlyste Mindesmærker. De stigende Omkostninger medfører, at det i tidligere Aar sædvanlige Tal af 100 maatte nedsættes.

De saaledes fredlyste Mindesmærker er følgende:

Amt.	Herred.	Sogn.	By og Matr.-Nr.	Antal og Art.
Københavns Do.	Smørum Do.	Sengeløse Do.	Vridsløsemagle 2 — 6 a	1 Høj 1 Høj
Frederiksborg	Lynge Kronborg	Tikøb	Borsholm 3 b	1 Stengrav
Holbæk Do.	Ods	Højby	Nyrup 2 a	1 Jættestue
Do.	Skippinge	Følleslev	Følleslev 4 a	2 Langdysser
Do.	Tusse	Kundby	Thorslunde 6	1 Høj
Sorø	Slagelse	Hemmerslev	Eirdrup 6 a	1 Dyssekammer
Maribo	Musse	Herritslev	Egholm 1 a	1 Langdysse
Bornholms Do.	Sønder Do.	Aaker Do.	Aaker 22 b — 59 a	1 Høj 1 Høj